

Journal of Education Studies

Volume 4
Issue 5 November-December 1974

Article 2

1-1-1974

ความคมทางการศึกษา : ศิล สมาธิ ปัญญา

n/a

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/educujournal>

Part of the [Education Commons](#)

Recommended Citation

n/a (1974) "ความคมทางการศึกษา : ศิล สมาธิ ปัญญา," *Journal of Education Studies*: Vol. 4: Iss. 5, Article 2.
Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/educujournal/vol4/iss5/2>

This Other is brought to you for free and open access by Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Journal of Education Studies by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

ความคมทางการศึกษา

ศีล สมาธิ ปัญญา

ภิกษุศีลสังวร
เพ่งจิตวิชาฌาย
ถึงซึ่งพระนิพพาน
ที่สุดแห่งศึกษา
ปาฏิโมกข์ปกติให้
ปลุกเสกสติสัม-
เป็นบาทเพื่อบัณฑิต
รวมให้ได้แรงสม
อันจิตแห่งเราท่าน
เล่นเตลิดเปิดไปมา
จิตที่ฝึกดีแล้ว
เก็บแสงรวมแห่งมี
แสงพร่าเหนือหน้าแว่น
เพราะพร่าจึงพากัน
ท่านกล่าว “ศีล” แสดง
เป็นบาทแห่งองค์มี

อนุสรสมาธิหมาย
ความจริงให้ได้ปัญญา
เป็นยอดญาณยอดวิชา
สารพัดทราบสภาพธรรม
สงบกายวิจกรรม
ปชัญญะประเสริฐสม
ฝึกฝนจิตเพ่งอารมณ์
ล่องทะเลอุปปัญหา
ย่อมเพ้นพ่านเหมือนม้าป่า
ไม่เหมือนม้าฝึกแล้วดี
เปรียบแว่นแก้วส่องสุริยศรี
จุดบัพหรรตติบพลัน
นั้นเปรียบเม่นจิตสามัญ
อ่อนแรงไม่คล้ายอักษี
เป็นบาทแห่ง “สมาธิ” ที่
ซึ่งสำคัญเรียก “ปัญญา”

ครูเทพ

จากโคลงกลอนของครูเทพ

... ในเศรษฐศาสตร์ ของตะวันตกนั้น หากมนุษย์มีการบริโภคมากขึ้น มนุษย์ จะมีความสุขเพิ่มขึ้น โดยประเมินความสุขของมนุษย์เป็นตัวเลขว ซึ่งทำได้เฉพาะแต่ความสุขทางวัตถุ และละเลยความสุขทางใจ ด้วยเหตุนี้การเพิ่มรายได้ประชาชาติให้มากที่สุด จึงเป็นจุดมุ่งหมายของการพัฒนาประเทศตามเศรษฐศาสตร์ของตะวันตก นับว่าแตกต่างจากเศรษฐศาสตร์ของชาวพุทธ และปรัชญาชีวิตตะวันออกอย่างสำคัญ พุทธปรัชญามีได้เน้นถึงการอยู่ดีกินดี แต่เน้นถึงการอยู่พอดี กินพอดี ดังนั้นจุดมุ่งหมายของการพัฒนาประเทศ จึงมิได้อยู่ที่การกระทำให้มนุษย์บริโภคมากที่สุด แต่อยู่ที่ทำอย่างไร จึงจะบริโภคให้น้อยที่สุด เพื่อให้มีความสุขมากที่สุด ด้วยเหตุนี้เอง หากเรามุ่งพัฒนาประเทศโดยยึดถือเศรษฐศาสตร์ชาวพุทธ หรือปรัชญาชีวิตตะวันออกเป็นหลัก ปัญหาสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ จะไม่มากเท่ากับกรณีที่เราใช้เศรษฐศาสตร์ของตะวันตก

จาก “การศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม”

รายงานของคณะกรรมการวางแผนพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา

... โดยเฉพาะในชนบท อาชีพครูจะเป็นที่พึ่งของคนยากคนจนพ่อแม่ที่ทำไร่นาไม่สามารถที่จะให้ลูกไปเรียนทางอื่นได้ก็ขอให้เรียนทางครู อย่างน้อยสำเร็จออกมา ก็หวังจะได้เป็นครูในท้องถิ่น มีเงินเดือนกิน ซึ่งดีกว่าการทำไร่นา ฉะนั้นประตูฝึกหัดครูก็เปิดกว้างอย่างนี้ นั่นเรียนในด้านฝึกหัดครูก็สั้น เวลานั้นนักเรียนครูที่จบแล้วไม่ม้งานทำก็เริ่มมากขึ้น น้แหละเป็นปัญหา เป็นระเบิดเวลาที่จะปะทุขึ้นในอนาคต

นายเกรียง กิริติกร

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

... สิ่งที่ผมต้องการเป็นอย่างยิ่ง ก็คือความสามารถในการจัดการเวลานักคนไทย
ใช้ว่าไร้ฝีมือ ใช้ว่าคนไทยไม่รักงาน ใช้ว่าคนไทยไม่ขยัน แต่คนไทยไม่มีความรู้และไม่
มีความคิดเกี่ยวกับเรื่องจัดการเลย ถ้าจะประกอบอาชีพใดก็ไม่ได้คำนึงถึงต้นทุนกำไรให้
ละเอียด ไม่ได้คำนึงถึงการใช้เวลา ไม่ได้คำนึงถึงการใช้วัสดุโดยประหยัด ไม่ได้คำนึงถึงว่าของ
ที่ทิ้งไปนี้ ถ้านำมาดัดแปลงจะใช้ประโยชน์อย่างอื่นได้ พูดกันง่ายๆ ว่าเรื่องการค้าหรือการ
คิดในแง่เศรษฐกิจนั้นยังไม่ซึมซาบเข้าไปในหัวของคนไทย โรงเรียนของเราจะเป็นสถานที่
ฝึกหรือให้ความคิดแก่เด็กในเรื่องนี้

ดร. ก่อ สวัสดิทานิชย์

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ